

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Arba'ah ha-ṭurim

Ṭur Ḥoshen ha-mishpaṭ - hu ha-ṭur ha-3. me-arba'ah ha-ṭurim

Ya'aqov ben Asher

רשאַןב בקעי

Ṷin, 5573 = 1813

אי

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-8729

השן המשפט הלכות דינים יא

ד"מ

וא א נרמי' צ"ב בקרה דר"ס סה"א חתקה דלחונתה לדינה המיה דלחמי' בנכרדע

אל תעמוד למחול ולא חלה בקרים כתב פתיחה עינים' ח"ל רב חמי לחונתה

ואפסקו ג' ויש עמו הכם בעיר שיכול להימלך בו ואינו נמלך בו

הרי זה ישוטה ונס רוחך ודרשו הכמסי רבים חללים הפיחה

יא א וביצד מומנין לבעלי הדינין דרין שולחין לו בית דין

שלהם שיבא ליום המומנין דרין לא כא

מומינין אורופעם שנית לא בא מומנין אורופעם שלישי' לא

שלהם שיבא ליום המומנין דרין לא כא מומנין אורופעם שנית

דיין

דיין

כאמן אפילו יבא עדים כדבריו כן כתב הר"ם בכתובות (א):

אלו הדינים שיש להם דיין אחד רך וחדת קטם כל זמן שלא שמע

וא א נרמי' צ"ב בקרה דר"ס סה"א חתקה דלחונתה לדינה המיה דלחמי' בנכרדע
אל תעמוד למחול ולא חלה בקרים כתב פתיחה עינים' ח"ל רב חמי לחונתה
ואפסקו ג' ויש עמו הכם בעיר שיכול להימלך בו ואינו נמלך בו
הרי זה ישוטה ונס רוחך ודרשו הכמסי רבים חללים הפיחה
ואם ידע שיש אחר ראו להוראה ומועצו עמו כן הורא הרי זה
משוכה וכל המועע עצמו מן הדין פורק כמנו איכה וגול
ושבעת שוא ז' ואל ישים חילוק בין דין קטן לגדול אלא יבא
בעיני דין של פרוטה כדן של ק' כנה:
יא א וביצד מומנין לבעלי הדינין דרין שולחין לו בית דין
שלהם שיבא ליום המומנין דרין לא כא
מומינין אורופעם שנית לא בא מומנין אורופעם שלישי' לא
כא בפע' שלישי' ממתנין לו כל היום לא בא מומנין אורו למחרתו
ואשה שהומינה ולא באה מניין אותה בפע' הראשון כ הרמ"ם
שגם לאיש המשי' בעיר אומנין על שם שלשהו (א) אין מומנין ג"פ
אלא למי שדרכו ליקר על הכפרים והוא יוצא יונכנס והשליח
נאמן למר לא רצה כבא אוביח לבי' ומנין אותו על פי אבל
אין כותבין הנדוי על פיו עד שיעידו עליו שנים שלא רצה לכא
(ג) ואם הומינה השלי' אומנין על שם שלשהו (א) אין מומנין אורו
עד שיומינו על שם שרשהו בר"א שלא הומינו לוי' הידוע לישבי'
הדיינין אבל אם הומינו ליום הידוע לישבת הדיינין אפי' לא
הומינו א על שם אה' כותבין עליו נדוי' שהכל יודעי' שהדיינים
מקובצין ד' מומינים על פי אשה ושכנים ההולכין לפי הותין
אצל הנתבע א"ע שאינם שלוחים לשם כך אלא אמר להם לפי
דרכך שאחיה הולך אצל פלו' הומיני דרין שיבא וסומכין עליהם
שיעשו שלוחות' ומנין אותו אלא אם בא וכ"ש ע"פ שליח ב"ד א"ע
פי שלא הור' לומי' שישתי' שלוחות' בר"א שסומכין ע"פ נשי' שכני'
כשלא היה התעב בעיר ואמרו לאלו הודיעוהו לכש בא שיבא
לב"ד אבל אם הוא בעיר אין סומכין עליהם שמה יאמרו בלכם
שמה כבר מצאנוה ואמרו לו ואפי' אינו בעי' דוקא כשיש לו לכא
בו יום ואין דרכו עוברת על פחה כ"ד אבל אם אין לו לכא בו
ביום לא שמה שכתוב מלומי' לו וזאת דרכו עוברת על פחה כ"ד אין
סומכין עליה' שיאמרו שמה בעוברת על פחה כ"ד אמרו לו ד' מי
שכתבו עליו נדוי' על שלא בא אפי' אמר אבא אין קורעין הנדוי
עד שיבא אבל מי שכתבו עליו נדוי' על שדיה כסדר לעשו ציווי
ב"ד מיד כשאומ' הריני מקבל עלי לעשות ציווי ב"ד קורעין הנדוי
והוא נתן שבר הסופר:

חשן המשפט הלכות ריניים יב

ט

זיכה צדקה כיון שחפץ לומר אי פשרה צדקה ומהלך בשרה וכן נראה
מזכירי סוטה"ל ז"ל שכתב בס"פ סוטה"ל סוטה"ל סוטה"ל סוטה"ל סוטה"ל
דיון אחר רובם או בפשרה ואם לאו בפשרה עומים בדיניהם פשרה חבל מדברי
רבינו גדלה עמ"ק לזכור פשרה חבלה ולומר להם בשרה חבלה ומהלך בשרה
או דיון ומהלך ח"כ להם בשרה חבלה ומהלך בשרה חבלה ומהלך בשרה חבלה

לסו"ל שזו צדקה ולכן נהגו הכותמים דעו"ל לדין לפסוק לפי ראות עיניו ומהלך
שחן סדר יכול להקטר גדלותו ובעדויות פעמים באומר דעתו ופעמי' כמו
שיראה דיון בלא טעם ובלא ראייה ובלא אומר דעתו ופעמי' כוונתו חסד
ועמית' על דרך פשרה: ה כתב רבינו ירוחם בס"פ סוטה"ל ח"כ כוונתו על לפי'

יב א דיון שבאו לפניו ב בעלי דינים אחד רך ואחר קשה

כל זמן שלא שמע דבריה' או שמע דבריה'
ואינו יודע להיכן הדין נוטה רשאי לומר איני נוקק להם שמא
יתחייב הקשה וירדפני אבל מששמע דבריהם ויודע להיכן הדין
נוטה אינו רשאי לומר איני נוקק להם שנאמר לא הגורו מפני
איש ב ומצוה לדין להתחיל להם בפשר' שיאמר כמה אתם
רוצים יותר בפשרה או בדין אפילו ב אף שמע דבריה' ויודע
להיכן הדין נוטה כל זמן שלא נגמר הדין לומר פלוגי וכאי ופלוגי
דריב אבל לאהר גמר דין אינו יכול לעשות פשרה ומיהו אם יש
שבועה ביניהם רשאי לעשות פשרה ביניהם אפי' לאהר גמר דין
כדי ליפטר מעונש שבועה ד וכל דיון שעושה פשרה תמיד
הרי זה משובח ועליו נאמר אמת ומשפט ושלום שפמו בשעריב'
איהו משפט שיש בו שלום זו פשרה ה וכשם שמוהרר שלא
להגות דין כך מוהרר שלא יהא נוטה בפשרה דאפי' יותר מחכירו
ו כתב בספר הפצות צריבין הדינין להתרחק בכל היכול שלא
יקבלו עליהם לרין דין תורה כי מאד נתמעטו הלכות ונרטינן
ביורשלים פ"ק דסנהדרין ו בימי ר"ש בן יוחאי בטלו דיוני כמות
אמר ר"ש בן יוחאי לית דהכיבדין ר' יוסיבן הדלתא באוב' אנשים
לפניו אמרו לו על מנת שתינינו דין תורה אמר להם איני יודע
לרין אתכם דין תורה ז אפי' שנתרצו בעלי הדינין בפשר' יבולין
לחזור בהן כל זמן שלא קמו מידם ה דפשרה צריבין קנין
אפילו בשלשה

טרי חוב שמידי' לו ועשה לו מתנה כהונתו וטענתו לו שלא יבא לעלמו מכל אדם
חובות כלום ואחר כך נתגלגלו הדעות והביעות דין לארוב ומעונן וקבלו
עליהם שפון אחד שכל מה שיגורו בדיניהם חן זמן פלוגי יהיה קיים ופטר בדיניהם
שימחול זה לזה כשטר חן ומטרי המתנה האמר שימחול דחקתו כמו שסבס סוס
לימים נתגלה שלרובן לקח מעות מואתם טענות ומעונן תובע מענו מה שלקח
ודלרובן הטיב סהוא טעור לפי שהפטרן פסק שימחול זה לזה וקודם המחיל לקח
ולקח על מי שהוליו מכלל הספרה הטענות שפון לו שימחול דחקתו מכל מקום
שם כתוב כמו ש' סוס חיים סוס לומר צוה שמידי' סוס ונשאל הספרן על זה
ואומר שכן סוס כותבו ומעונן אומר לא כי כל הטענות נשאלו דחקתו ודחקתן
והשיב ומכתבם שפון עם מעונן שפרי צעם שמונן תביעותיהם ביה הספרן
לא נודע שלקח דלרובן מואתם טענות כלום ואחר דחקתו של נטל כלום הוא
כיון שפעם של טעור כלום ח"כ סו"ק ח"פטר שהכניס הספרן זה בכלל המחילה
ונט' שהפטרן אומר עכשו חן דבריו כלום כיון של אחר צעם טענעו הדין
ועומדים לפניו וכאחת טעמי נאמן הדין לומר לזה זכיתי לזה חייבתי חייבתי
בזמן טענעו הדין ועומדים לפניו ואמרו אומר חן האומר חן משניתו צו שפון
זמן של ליתן לו זמן שיפסקו מה שיפסקו חן אחר זמן אכל אחר שפסק וכתב
ובתן טעור חן לו דעתו לכוסי' ולנודע אפילו חן אחר זמן על כן לטעור
(וע"ל סימן כ"ה ח"כ קבל חן על הפשרה וטעם מה דמי):

וכתב עוד ששאל על דלרובן מעונן סו"ס להס תביעה על לוי טענעו דלרובן

ועשה עמו פשרה ואחר כך נת מעונן ונצטו וירשו את לוי אחר
להם חייב חייב לכך כלום אמרו לו ולמה נתת דלרובן אחר להם טעמי ומיהו
חייב לא לו ולא להם' והשיב חן על פי שהפטר עמ דלרובן ואומר טעמי
סו"ס חוסס סו"ס חייב לו ועכשיו נתן על דעתו וידע או שהודיעוהו אחרים
שלינו חייב בדין טען ומקבלין מענו עד כאן לטעור: ה דהו"ע שכתב
עם הסודע נחמת סוד כלל ס' סימן י"א ו"כ:

כתוב י"ג על דלרובן שאמר לשמעון שחוסס טעמי ענין דחקתו כן וכך ומעונן

אומר ככר טענעו ורדתי אוחך ככר וכך וטענתי מעונן דלרובן דחקתו כדלרובן
שדליהו ואם היק' קטובעם על דלרובן שיטבע של רליהו יכול הקטובע לומר לו תן
צדיק דין על נהם שחוסס וחס לא יתן יטבע מעונן שר"ס: ח

וכתב עוד ששאל על דלרובן שהפידו את מעונן צעדים שאל יתן לו מעונן פסיון דלים

עליו וחי' לו צדקה כפי הדין ויטור אחר ונכנס אחר צדיק ועשה פשרה
צדיק וציוטול מודעת חשבה הדין עם מעונן לפי שחוסס ח"כ סו"ק כלתול וס"ב
וסקנין וציוטול מודעת חבל סוס נחמת אונסו: ט

מי שחוצעיה אחר מעונן סהוא מוהרר צו אקור לכהם לדין והוא חל להשגות כדי

שיקרלה חבל לעשות עמו פשרה ומחול לו על השאר תרומת דהסן סימן ט"ו
טע"מ